

"Vrij" omdat het verwijst naar 'vrijheid', naar 'ruimte geven', naar 'Vrije school' en "Mare" omdat het een vertrouwde term is vanuit het Kerstspel waarin de engel ons en de herders komt vertellen dat zij een 'Blijde Mare', een blijde boodschap heeft.

"Herinneringen kwamen boven, verhalen werden verteld, de boom werd opgetogen meegezogen op weg naar het Feest wat komen gaat."

Voorwoord

Hoewel ik alle jaarfeesten al tientallen jaren heb beleefd, blijft het elk jaar weer een feest om me er opnieuw mee te verbinden, nieuwe inzichten op te doen en open te staan voor nieuwe belevingen. Hiervoor is een beweging nodig om me eerst leeg te maken en tijd te nemen om te herijken.

Een mooi beeld daarvoor werd me dit jaar aangereikt tijdens ons bezoek aan onze zoon en zijn gezin in Amerika waar hij sinds anderhalf jaar woont. Na het vieren van het Sinterklaasfeest trokken we er op uit om naar een 'Christmas tree farm' te gaan, waar je zelf een kerstboom mocht uitzoeken en omzagen. Er stonden duizenden bomen, keus genoeg dus. Na het omzagen was er warme chocolademelk en werd hulp geboden om de boom op de auto vast te binden. Eenmaal thuisgekomen mocht de boom eerst buiten acclimatiseren om daarna in etappes de huiskamer binnen te komen. Meubels werden verschoven zodat er ruimte kwam. Daar vulde hij de ruimte en voegde een

nieuwe en frisse geur toe aan het huis. Na het aanbrengen van de lichtjes begon het wikken en wegen: wat wordt opgehangen en vervolgens, waar? Herinneringen kwamen boven, verhalen werden verteld, de boom werd opgetogen meegezogen op weg naar het Feest wat komen gaat.

Een Feest van eeuwenoud verlangen, van eeuwenoud ontvangen, van herberg en van kribbe, van vrede en van licht. Dat onze herberg in ons hoofd niet zo vol mag zijn dat er geen plaats meer is, dat in ons hart een kribbe klaar mag staan, dat wij ons laten omstralen met het hemelse licht van verwachting en dat wij elkaar mogen vinden bij de stal, met wat voor gaven dan ook, stamelend maar vervuld van een groot geluksgevoel... Dat wens ik ons allen toe. Om vandaaruit met elkaar de overstap te maken naar het Nieuwe Jaar.

Fijne Kerstvakantie gewenst!

Helga van Muijen

Het Oberuferer paradijsspel: een pleidooi voor liefde?

Over de trouw van Adam aan Eva, de liefde van mens tot mens; al een vooruitblik op Kerst

Oppervlakkig bezien zou het in het verhaal over Adam en Eva, het eten van de appel en de verwijdering uit het Paradijs kunnen gaan om het bekende schuld- en boetethema. Het Oberufer Paradijsspel echter kan ons vanuit haar onbevangen eenvoud een verrassende wending opleveren in bovenstaande visie.

Hier klinkt het zuivere invoelingsvermogen van de vroege middeleeuwer met grote kracht, als wij het tenminste horen willen. Laten wij de tekst aan de hand van een aantal citaten op de voet volgen!

'Soo het aen my lag, syde ick neen soo ick eet, isset om u alleen'.

Gedenkwaardige woorden in het Paradijsspel op het moment vóórdat Adam in de appel bijt. Het wekt de suggestie, dat Adam zich bij voorbaat schoonpraat en de schuld omtrent de mogelijke gevolgen op Eva schuift. Eva, de vrouw, die hem even daarvoor de appel aanbiedt met de woorden: *'Hier, neemt hem aen en proeft ereis als ghy my mint'*.

Volgens de klassieke traditie haalt de verleidelijke Eva de onschuldige Adam over tot de zondeval. De vrouw als oorzaak van het verderf! Een thema, dat tot in onze tijd nog actueel is, zij het dan wellicht in een andere verschijningsvorm. Maar als we dit middeleeuws boerenspel eens goed op ons laten inwerken, stuiten we op onverwachte wijsheid. Adam had God goed verstaan, toen Deze hem gebod niet van de boom te eten. Hij zou gestraft worden met *"de doot voor eeuwich"* en *"in 't verderven plots geraken"*.

Maar God had ook omtrent de vrouw tot hem gesproken: *"hebt haar lief weest trou vereend"*.

Niet God zelf, maar Adam waarschuwt Eva voor het eten van de vrucht! Daarmee wordt in feite al ruimte geschapen voor het woord van de duivel, die als zodanig wel degelijk een hoogstaand wezen is.

In tegenstelling met het Driekoningenspel wordt de duivel hier dan ook veel meer met rood en geel uitgebeeld dan met zwart.

Als Eva hem dan de appel aanbiedt, staat Adam voor een onmogelijk dilemma. Kiest hij voor de overtreding van Gods gebod van de appel niet te eten, of laat hij Eva alleen staan met haar appel? Ook in het laatste geval gehoorzaamt hij niet aan Gods woorden.....

Maar voor Adam bestaat dit dilemma helemaal niet. Hij heeft immers nog niet het besef van goed en kwaad! Dat is toch eigenlijk heel merkwaardig, dat wij hen die dramatische zondeval aanrekenen, terwijl zij zich van geen kwaad bewust konden zijn. Pas na het eten van de boom der kennis konden zij zich daarvan rekenschap geven.

Adam kiest niet! Hij doet wat hij moet doen: hij blijft Eva trouw. Hij heeft haar lief. Het is immers zijn wederhelft, een woord dat in dit verband een diepe betekenis heeft. Zij vraagt hem te eten om de liefde voor haar en hij eet *"soo ick eet isset om u alleen"*. Dan vallen hen de schellen van de ogen en zij beseffen plotseling het onherstelbare, dat de verwijdering uit de Hof van Eden ten gevolge zal hebben. Eva beklagt alle vrouwen die *"om harentwille het moeten berouwen"*, maar Adam kent geen wrok. Nu hij bewust kan kiezen, kiest hij opnieuw onvoorwaardelijk voor Eva: *"Comt maer by my, myn Eva soet"*.

Zo vinden wij als rode draad door dit aloude spel een hartstochtelijk pleiten voor de liefde van mens tot mens en als zodanig is het een indrukwekkende voorbereiding op het kerstfeest, dat immers een feest van liefde is! Misschien kunt u zich voorstellen, dat vanuit dit gezichtspunt we Adam en Eva liever niet voorstellen zoals Michelangelo e.a. dat gewend waren, maar meer in de geest van deze afbeelding.

Bron: Vrijeschoolpedagogie/december 2013/Harrie Vens

De taal van het Kerstspel

*"Juicht nu juicht, zo arm als rijk!
Ons is op deze dag
Een kind geboren heugelijk..."*

Overal in het land oefenen kompanijen de kerstspelen. Het Paradijs spel is op vele scholen al vertoond, met Kerstmis is het Kerstspel aan de beurt, en na de stille tijd van de Heilige Nachten het Driekoningenspel. Op onze school zijn op initiatief van meester Leander voorbereidingen gestart om in schooljaar 2019-2020 ook op Vrijeschool Almere het Driekoningenspel op te kunnen voeren.

Waar komen de Kerstspelen vandaan?

Het Kerstspel is onderdeel van een drieluik, waar ook het Paradijs spel en het Driekoningenspel bij hoort. Het Paradijs spel toont de verjaging van Adam en Eva uit het Paradijs en het Driekoningenspel toont de jacht van koning Herodes op het kindje als zijn mogelijke troonsopvolger. Deze beide spelen zijn een beeld van de strijd van de mens tussen goed en kwaad; naast de Engel heeft de Duivel hierin een grote rol.

De Kerstspelen zijn afkomstig uit Hongarije, uit een dorp dat vroeger Oberufer heette. Oberufer werd in die tijd door Duitsers bevolkt en zij hebben de spelen meegebracht toen zij in de 16e eeuw naar dit oostelijk deel van Midden-Europa trokken. Een vriend van Rudolf Steiner, taalgeleerde Karl Julius Schroër, maakte een studie van de Duitse folklore in de Oostenrijks-Hongaarse streken. Hij ontdekte dat de Duitse boeren in de kersttijd oude kerstspelen opvoerden. Schroër heeft de teksten opgeschreven en de omstandigheden in een boekje gepubliceerd, onder de titel 'Duitse Kerstspelen uit Hongarije'. Deze zogenaamde Oberuferse spelen gaf Schroër aan Steiner te lezen. Tientallen jaren later, toen Steiner in Dornach (Zwitserland) het Goetheanum neerzette, om de antroposofie een dak boven het hoofd te bieden, werden deze spelen daar regelmatig opgevoerd.

Vanaf het moment dat er overal ter wereld antroposofische instituten opbloeiden zijn deze Kerstspelen een vast ritueel geworden en vinden er jaarlijks opvoeringen plaats. Rudolf Steiner heeft de eerste kerstspelen in de Vrijescholen geregisseerd, opgevoerd door leerkrachten.

Met de jaarlijkse opvoering(en) wil de Vrije school de opgroeiende kinderen vooral een beeld meegeven van de wortels van 2000 jaar beschaving: het Christendom. Daarbij gaat het dus niet om een voortzetten van een traditie in de geest van de Kerk als instituut. Het gaat erom de kinderen te doordringen van het geboorteverhaal dat onze beschaving voorgoed heeft veranderd.

Bron: www.vrijeschoolbeweging/jaarfeesten samenvatting uit artikelen van Marcel Seelen en Marijke van Hall

"Wanneer de leraren jaar na jaar het Paradijs spel, het Herdersspel en het Driekoningenspel opvoeren en wanneer de leerlingen door de opeenvolging van deze diepzinnige beelden in deze 'trilogie' geboeid worden, raken we vervuld met hoop.

De eenvoudige spelen uit Oberufer zouden erbij kunnen helpen dat de kersttijd werkelijk weer een vernieuwing voor de wereld wordt: een vernieuwde Christustijd – een tijd van ingetogenheid waarbij in de ziel het vredebrengende kerstlicht in toenemende mate helderder wordt."

gedeelte uit een toespraak door Johannes Taus, opgetekend in Erziehungskunst, 23e jrg. 1969

KERSTSPLEN UIT OBERUFER

Een gewetensvraag kan elk jaar voor iedereen nog zijn: ben ik een herder of een waard?

Van klein kind af heb je jaarlijks "de kerstspelen" zien opvoeren, later ging je meespelen en nu al jaren houd je je met de regie bezig. – Ben je er dan niet een beetje op uitgekeken?

Het tegendeel blijkt waar: telkens ontdek je weer nieuwe min of meer verborgen aspecten door een opmerking of door een wijze van spelen van een nieuweling, steeds rijker wordt het totaal, steeds veelzeggender bepaalde details. Toen Karl Julius Schroër deze juwelen in de vorige eeuw tegen kwam bij zijn speurwerk naar dialectvormen in het Oostenrijks-Hongaarse grensgebied, werd hij naast zijn wetenschappelijke interesse als linguïst onmiddellijk getroffen door het unieke van juist deze heel oude spelen. Onberoerd door betweterige knappe koppen (schoolmeesters en geestelijken...) konden de spelen eeuwenlang geïsoleerd onder de Duitstalige boeren van Oberufer (bij Pressburg) voortbestaan, na de oogsttijd ingestudeerd door katholieken en protestanten samen! De leiding berustte bij een "Lehrmaister" uit een respectabele boerenfamilie, die met groot verantwoordelijkheidsbesef zorg droeg voor de handgeschreven teksten en de ernst van de zaak: strenge regels voor de spelers tijdens de oefenperiode (geen schunnige liedjes zingen, je niet bedrinken, niet achter de meisjes aan met kleine geldboetes voor vergissingen of het vergeten van teksten).

Hoe ziet dat er nu voor ons uit? Hoe kunnen wij ermee omgaan, wat hebben deze primitieve spelen nog voor betekenis? Rudolf Steiner, die ze van de enthousiaste Schroër kreeg, besepte onmiddellijk het unieke ervan, de rijkdom aan oer-christelijke waarden, die er in tot uiting komt, iets wat eigenlijk overal al verloren dreigde te gaan of verloren was. Hij zag een mogelijkheid die kwaliteiten juist via deze spelen te behouden voor onze kinderen, een geweldige kans! Hij leidde dan ook zelf de repetities en hechtte er veel waarde aan, ze waar maar mogelijk op te voeren.

Het Paradijsspel geeft beelden van een stuk dramatische oer-ontwikkeling van de mensheid op zijn weg naar vrijheid met alle consequenties daarvan, steeds onderbroken door zangen die herinneren aan de Griekse koren. Dit spel, episch van stijl, is verreweg het oudste van de drie (ca. 12e eeuw). We ontmoeten er nog geen herkenbare mensen in, geen individuen.

Het kerstspel komt veel dichterbij, in zijn lyrische stijl, z'n invoelbare menselijke situaties.

Maar let u in dit jaar bijvoorbeeld eens op de onderlinge verschillen tussen de drie herders.

Alle drie "ootmoedige" simpele zielen, vol hartewarmte, openstaand als eersten, voor dit fundamenteel nieuwe gebeuren-maar hoe verschillend beleven ze bijvoorbeeld de verschijning van de engel.

Gallus, gehinderd door zijn verstandelijke benadering van de dingen, spreekt over een "gespooek".

Stieghel, meer wilsmatig onbewust reagerend heeft een "droomgesigt", Wittok, die een gevoelsmatige wijsheid bezit, herkent onmiddellijk een "enghlenschaor".

Later, napratend over wat ze gezien hebben, kan Gallus het nauwelijks vatten met zijn verstand wat hij "met ooghen" zag en vreest al bij voorbaat dat hun makkers hen "veur den sot" zullen houden, " 't nooyt niet gelooven want deuse saeck gaetet verstand te boven".

Daarentegen gaat Wittok het zonder aarzeling aan de hoogste wereldlijke instanties melden: "den lantheer en den stadhouwer": voor hem geen twijfels.

Zo zit het hele spel vol van zulke, soms verstopte nuances. Luister naar de argumenten van de drie waarden, er is geen "goede" bij, alle drie vertegenwoordigen zij aspecten van de wereld waarin geen plaats is voor het kind, zij zijn door materiële belangen verblind, weten niet wie er bij hen aanklopt en naar binnen gelaten wil worden...

Een gewetensvraag kan elk jaar voor iedereen nog zijn: *ben ik een herder of een waard?*

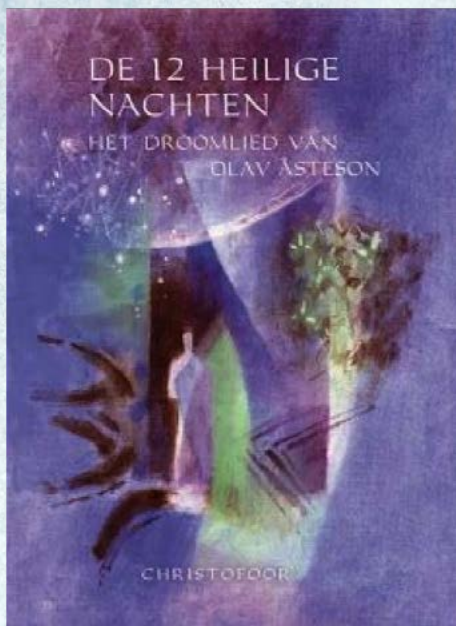
Het zijn uitgesproken leken spelen met de onvolmaaktheid en de charme die daarbij horen, gelukkig maar, want je moet het daarbij hebben van het enthousiasme en de inzet, die de leraren elk jaar weer opbrengen vanuit het besef van het actuele belang van deze oude volksspelen.

Bron: www.vrijeschoolpedagogie.nl

Auteur: Marieke van Hall, Michaëlshoeve, nadere gegevens onbekend

Twaalf Heilige Nachten, de brug tussen de maan en de zon

"... het heeft mij op een goed moment erg geholpen toen ik bij Rudolf Steiner las dat je de jaarfeesten kunt leren vieren door de natuurritmen mee te beleven.... In deze tijd is dat het moment van de winterzonnewende: 21 december. Vroeger een belangrijk midwinterfeest, tegenwoordig alleen nog een astronomisch feit, waar niets bij gevierd en heel weinig bij gevoeld wordt. Op deze dag bereikt de zon haar laagste punt in haar jaarlijkse baan langs de sterrenhemel. De middernachtelijke duisternis is nu het diepst, het lichte deel van het etmaal het kortst.

Rudolf Steiner gaat soms bij zijn beschouwingen over de jaarfeesten uit van de voorstelling dat de aarde in de loop van het jaar een groot ademhalingsproces doormaakt. Voor het noordelijk halfrond ziet dat er zo uit, dat de aarde in de wintertijd, onze wintertijd, diep ingeademd heeft, en in de zomertijd daarentegen een moment van uitademing beleeft.

Iets daarvan kunnen we meevoelen als we de jaarlijkse cyclus van het plantenleven proberen te volgen. In de zomer is het plantenleven helemaal naar buiten gericht en voor ons goed waarneembaar; in de winter speelt het plantenleven zich af in het verborgene onder de aarde. In de wintertijd, als de zon zo laag aan de hemel staat, heeft de aarde de zonnekwaliteit mee naar binnen genomen. De uiterlijke lichtkwaliteit van de zon, waarin het zomerleven geheel opging, is geworden tot een licht wat binnen in de aarde voor de daar levende plantenwereld kan schijnen. Het is alsof de aarde doorzichtig is geworden voor deze lichtkwaliteit.

Tegenover onze oude voorstelling van een plantenleven,

waarvoor de winter een moeilijk te overleven onderbreking is, wordt de donkere tijd van het jaar zo de bij uitstek vruchtbare periode voor de natuurwereld.

We kunnen deze gedachte gemakkelijk doortrekken naar onszelf. We beleven toch zelf ook heel deze jaarbeleving mee als we zien hoezeer we in de zomertijd naar de buitenwereld gericht zijn, helemaal opgaan in de wereld om ons heen, terwijl we juist in de wintertijd innerlijk veel actiever en geconcentreerder worden.

We kunnen nu de beide genoemde gezichtspunten voor de kersttijd met elkaar verbinden: doordat wij in de wintertijd weer thuis zijn in onze eigen binnenwereld, kunnen wij ons innerlijk vervullen met de gebeurtenissen van de eerste wereldkerstnacht. Het verleden kan zich in de wereld van ons gevoel verbinden met het heden.

Een derde gezichtspunt vinden wij als we ons gaan richten op de Twaalf Heilige Nachten. Daarmee worden de nachten bedoeld die ligt tussen Kerstmis en Driekoningen, de Kerstnacht meegerekend. Wat is het bijzondere hiervan? De astronomie kan ons daarbij te hulp komen.

De zon doorloopt, zoals bekend, haar baan in 365 dagen en een aantal uren en minuten. In deze tijd hebben we de maan twaalfmaal als vol gezien, twaalf maal is hij nieuw geweest.

Kijken we nu precies hoeveel tijd de maan nodig heeft om in elke fase twaalf maal te verschijnen, dan blijkt dat 354 dagen te zijn. Het maanjaar is korter dan het zonnejaar. Het verschil is elf dagen met de daarbij behorende twaalf nachten.

Het is in deze twaalf nachten dat de eigenlijke bevruchting van de plantenwereld plaats vindt door de ingeademde zonnekwaliteit. Evenzo kunnen we in die tijd proberen lichtkrachten in onszelf op te roepen die in de loop van het nieuwe jaar op onze daadkracht bevruchtend kan werken.

De kersttijd wordt afgesloten met het Drie-koningenfeest. Aan deze feestdag is nog een andere naam verbonden: 'Epiphania'; feest van de verschijning. Verschijning van het licht aan de Drie Koningen die daarmee de weg naar de Koning vonden die ze zochten.

Wat voor de koningen reeds op dat moment gebeurde, is voor ons mensen toekomst-ervaring. En daarmee zijn we aangekomen bij het historische verledenheidsaspect van de kersttijd bij de toekomstige realiteit.

Kerstnacht – Epiphania en daartussen Twaalf Heilige Nachten als een brug die verleden en heden verbindt. De brug tussen maan en zon."

Samenvatting van een artikel uit VOK/archief, auteur: Rinke Visser

Uit de kleuterbouw: Advent in de kleuterklas.

Na de Sinterklaas-reuring is de rust weer ingedaald in de klas. Het lopen van de adventstuin heeft daar zeker toe bijgedragen. Hoe mooi was het om te zien hoe elk kind zijn eigen kaarsje mocht aansteken aan de grote kaars in het midden. Daarna zocht ieder een plekje om zijn/haar kaarsje neer te zetten.

Turend naar al deze lichtjes met half dicht geknepen ogen, zagen we de sterrenstralen, die Maria gebruikt om het kleedje voor het kindje Jezus te weven.

In het toneelspel van Sinterklaas en de Sterrenkinderen zagen we dat Sinterklaas alle kinderen geschenken brengt en hun dank als gaven verzamelt om deze aan Maria te schenken, zodat zij deze kan verweven in het sterrenkleedje voor het kindje Jezus. Want zegt Maria: *"De gaven die kinderharten kunnen schenken, hun daden, hun liefde, hun goede gedachten....daarin schuilen sterrenkrachten."*

Blijde gezichten waren er zeker bij het uitpakken van de cadeaus waarin de liefdevolle aandacht van het zelf maken van het 'familieplankje' door ouders, voelbaar was. Een meisje die pas bij ons in de klas is zei: *"Ik vind het nu zo mooi in de klas!"*

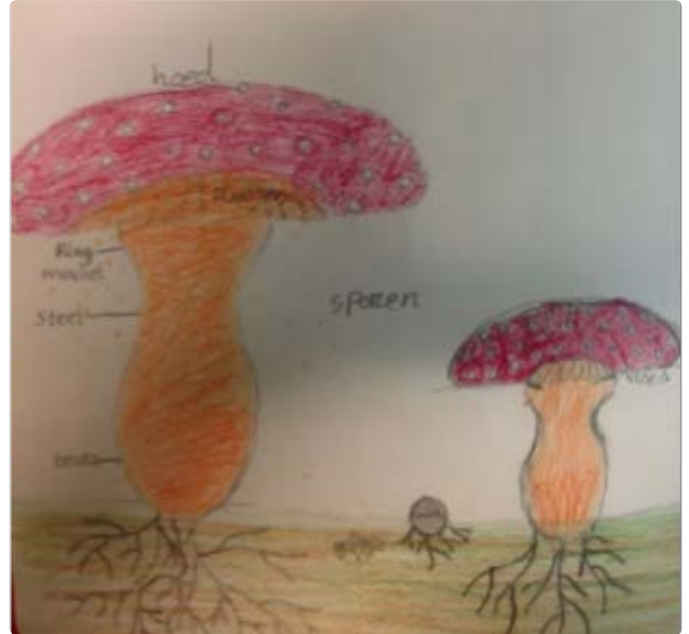
En er was een jongentje die zich afvroeg of Sinterklaas ook cadeaus had mee gebracht voor de zieke kinderen. Ook mochten we ons eigen kaarsje maken van bijenwas en een standaard kneden van klei voor op de kersttafel.

Juf Jeannette

Uit de bovenbouw: Klas 5b

Zoals juf Suzanne al schreef in de vorige Vrije Mare, zijn de klassen 5 druk bezig geweest met de plantkunde. We hebben dit jaar twee plantkunde periodes en hebben nu de eerste achter de rug. Hierin zijn de lagere 'planten' behandeld: de schimmels, wieren en algen, korst(mossen), paardenstaart en varens.

We hebben deze periode veel getekend, een paddenstoel geschilderd en een poefje gedaan. Dat poefje had de vraagstelling: onder welke omstandigheden beschimmelt een boterham het snelst? We zijn tot de conclusie gekomen dat dit donkere en vochtige omstandigheden zijn. Ook worden er oesterzwammen gekweekt in een melkpak. Elke 5 dagen wordt er nieuw koffiedik bij de oesterzwamschimmel gedaan en we hopen binnenkort onze eigen gekweekte oesterzwammen te gaan eten.

Vorige week zijn we begonnen met de eerste taalperiode. De kinderen hebben eerst geoefend met het reciteren van een hexameter. Dit is een gedicht dat steeds uit zes versvoeten bestaat. Een versvoet bestaat uit lange en korte klanken. Eerst hebben we de openingsverzen van de Odyssee geleerd. Toen we dit redelijk uit ons hoofd kenden, gingen we de hexameter op de maat lopen en uiteindelijk op ritme. Daarna hebben we een moderne versie van een hexameter gereciteerd en deze zelfs nog in canon gedaan.

Nu zijn we begonnen met 'het schip Aller tijden', waarin de tijdsvormen van het werkwoord worden geoefend. We gaan het schip tekenen en ook spelletjes doen om de werkwoordstijden te oefenen.

Juf Karina en juf Dagmar

DE OUDEJAARSNACHT

(voor kinderen van 5 - 8)

Het was de laatste dag van het jaar. Een dikke laag sneeuw lag over de wegen en velden. Er was een kleine jongen onderweg; hij droeg nieuwe schoenen en had een grijze das en een rode puntmuts. Hans heette hij.

Op zijn rug droeg hij een kleine rugzak. Zijn moeder had daarin een kerstbrood en een Driekoningenkaars gepakt. Ze had hem op het hart gedrukt zich goed te gedragen. Hans moest zijn grootmoeder en grootvader opzoeken. Hij moest vooral niet vergeten netjes te groeten en te bedanken en ze een vrolijk en gezegend Nieuwjaar te wensen. Ja, daar zou hij aan denken.

De dagen in de winter zijn maar kort; de sneeuwwolken hingen zwaar in de lucht; en al spoedig vielen de sneeuwvlokken naar beneden, stil en dicht bij elkaar, zoals het dons van een dekbed.

Toen Hans een stukje gelopen had, bedacht hij, dat hij een kortere weg kon nemen over een bospad.

De sneeuw viel in steeds grotere vlokken en tussen de bomen begon het al donker te worden.

Voor Hans het wist, was het nacht geworden. De weg was dicht gesneeuwd; hij kon hem niet meer vinden.

Had hij maar lucifers bij zich gehad, dan had hij de kaars kunnen aansteken en zo misschien via zijn voetsporen de weg weer terugvinden. Nu wist hij niets beters te doen, dan onder een boom te gaan zitten en te wachten tot de sterren en misschien zelfs de maan tevoorschijn zouden komen.

Hoe lang hij daar gezeten had, wist alleen de duisternis. Hij was al bijna helemaal ingesneeuwd, toen hij plotseling in de verte een licht zag. Moeizaam stond Hans op en ging op het licht toe en na korte tijd stond hij voor een groot vuur. Nog nooit had hij een vuur zo helder zien branden.

Om het vuur zaten twaalf grote mannen, die wijde mantels droegen,

Ze zaten daar stil en ernstig, bijna als koningen en staarden in de vlammen. En enkele droeg een kroon van ijs op het hoofd of kronen van dennenappels; weer anderen hadden kransen van groene bladeren of korenaren.

Hij die de oudste leek, hield een stok in zijn hand en pookte in het vuur. Hij wendde langzaam het hoofd om en vroeg: 'Ken je ons?' 'Dat dacht ik wel,' antwoordde Hans. Want hij begreep dat de wijze mannen die hij hier zag, de twaalf maanden van het jaar moesten zijn. De oudste die de stok vasthield, dat was zeker december. Daarom droeg hij ook een donkere mantel.

'Vertel ons dan wie we zijn', moedigde de grijsaard hem aan terwijl hij het vuur aanwakkerde. En Hans zei het versje op dat grootvader hem geleerd had:

Geef **januari** een sneeuwtapijt,
dan zijn we gauw de winter kwijt.

Is **februari** kil en nat,
hij brengt ons koren in het vat.

Nooit is **maart** zo zoet,
of 't sneeuwt op de boer zijn hoed.

Als **april** blaast op zijn horen,
is 't goed voor hooi en koren.

Veel onweer in **mei**,
dan zingt de boer 'joechei'!

Juni meer droog dan nat,
vult met goede wijn het vat.

Wil **september** vruchten dragen,
dan in **juli** hitte om te klagen.

Geeft **augustus** zonneshijn,
zeker krijgen we goede wijn.

Septemberregen op het zaad,
komt het boertje wel te staat.

Oktober met groene blaân,
duidt een strenge winter aan.

als 't in **november** 's morgens broeit,
wis dat de storm dan 's avonds loeit.

December veranderlijk en zacht,
geeft een winter waar men om lacht.

De grijsaard met de stok knikte goedkeurend.

'Omdat jij ons kent', sprak hij, 'kennen wij jou ook'. 'Je bent precies op tijd gekomen, want in deze nacht waarin het oude jaar voorbij is, kan jij ons helpen. Zie je hoe klein ons vuur geworden is? Let nu goed op wat er gebeurt, als ik de stok aan broeder januari reik. Kruipt gauw onder zijn mantel, dan zul je zien hoe het nieuwe jaar uit de sterren neerdaalt. Haast je dan en bezorg ons nieuw vuur met je kaars, want weldra zal het oude vuur uitgaan.'

Toen de oude man dit gezegd had, klonk er in de lucht een geluid; het was of machtige klokken luidden. Het geluid kwam van ver weg en van dichtbij. Het leek wel over alle landen en alle rijken op aarde te weerklinken.

December richtte zich op, hief zijn stok op en riep met luide stem:

*'Nu broeders, gaat de staf van hand tot hand.
Terwijl de nieuwjaarsklokken klinken over het land.
Zegene God die in de hemelen troont, nu alles wat op aarde woont.'*

Terwijl hij sprak was Hans onder de mantel van januari gekropen die hem omhulde als een grote witte nevel. Boven hem straalden en glinsterden de sterren en beneden hem bewogen de zaadjes en de kiemen in de aarde.

Er kwam een klein volkje aangelopen; ze droegen lantaarns in de hand. *'Hier komen wij met het nieuwe jaar!'* zeiden ze.

En werkelijk, toen Hans goed keek, zag hij dat alle wortels kleine gezichtjes hadden. Het leek wel of de aardmannetjes en de elfjes bruiloft vierden. Hans was zo verbaasd over dit alles, dat hij bijna zijn opdracht vergat. Maar toen zag hij dat zijn eigen Driekoningenkaars al brandde. Eén van de aardmannetjes had hem aangestoken. Hans hield zijn hand voor de kaarsvlam om hem te beschermen en sloop onder de mantel van januari vandaan.

Van het vuur was nog slechts een klein beetje gloed over.

Nu reikte december de staf aan zijn broeder januari. Deze nam het licht dat Hans in de hand hield en stak daarmee het nieuwe vuur aan. De vlammen sloegen hoog op, het licht was zo overweldigend dat Hans zijn handen beschermend voor zijn ogen moest houden. Toen hij weer opkeek, was het vuur er niet meer en de twaalf maanden waren ook verdwenen. Maar de hemel was opgeklaard en boven de boomtoppen stond een volle ronde maan.

Hans stond op en ging weer op weg. In het maanlicht was het makkelijk de sporen in de sneeuw te volgen tot aan de weg; en daar was het huis van zijn grootouders al. In het donker was hij het voorbij gelopen.

'Gelukkig nieuwjaar!', wenste Hans, toen hij over de drempel de warme kamer binnenging.

De oude mensen waren verbaasd en verheugd hem te zien, want grootvader wilde juist het bos in gaan om Hans te zoeken. Grootmoeder maakte op de kachel warme melk met kandij, maar Hans was zo moe dat hij nauwelijks kon drinken.

'Laten we hem liever in bed stoppen', meende grootmoeder.

'Het kerstbrood is geloof ik nog wel heel', mompelde Hans, *'maar de Driekoningenkaars is al bijna op, want daarmee heb ik nieuw vuur voor de twaalf maanden gehaald.'*

Daarop viel hij in een diepe slaap.

Uit: 'zo zijn de sterren ontstaan' - Dan Lindholm . Uitg. Christoffor

"Wat de boodschap van vrede in het Oberufer Herdersspel betreft, die heeft niet als resultaat dat ergens de oorlogshandelingen ophouden. Ware vrede is gebonden aan voorwaarde; die vraagt de bereidheid tot de 'goede wil', zich te doordringen met het licht dat sinds de eerste wereldkerstnacht in de duisternis schijnt. Wanneer die wil de harten vervult, wordt Kerstmis een feest dat vrede in de ziel brengt en eenheid sticht."

gedeelte uit een toespraak door Johannes Taus, opgetekend in Erziehungskunst, 23e jrg. 1969

Uit de middenbouw: Het sterrenkinderenspel

Een bijdrage van klas 3B

Op 5 december was het sterrenkinderenspel van klas 3B. We hebben er hard voor geoefend. We werden geholpen door Maria, Sinterklaas, de klassenouders en klas 6. We werden geschminkt door juf Mileen en juf Melanie.

We oefenden vaak op vrijdag, maar Zahra is dan naar Talentenlab. Daarom deden we het soms ook op donderdag. Willeke, de moeder van een leerling van de andere klas 3, speelde Maria. Dae speelde de maan en Armin speelde de zon. De rest van de klas speelde sterrenkind.

We oefenden 4 weken. 50 a 60 mensen kwamen kijken. De meeste kinderen van onze klas vonden het best wel spannend en leuk. Het duurde ongeveer 20 minuten. Veel kinderen in het publiek zeiden tijdens de voorstelling 'hallo!' tegen Sinterklaas. Logisch, toch? Er deden 27 kinderen aan de voorstelling mee.

We vonden het een heeeeeeeeeeele leuke voorstelling.

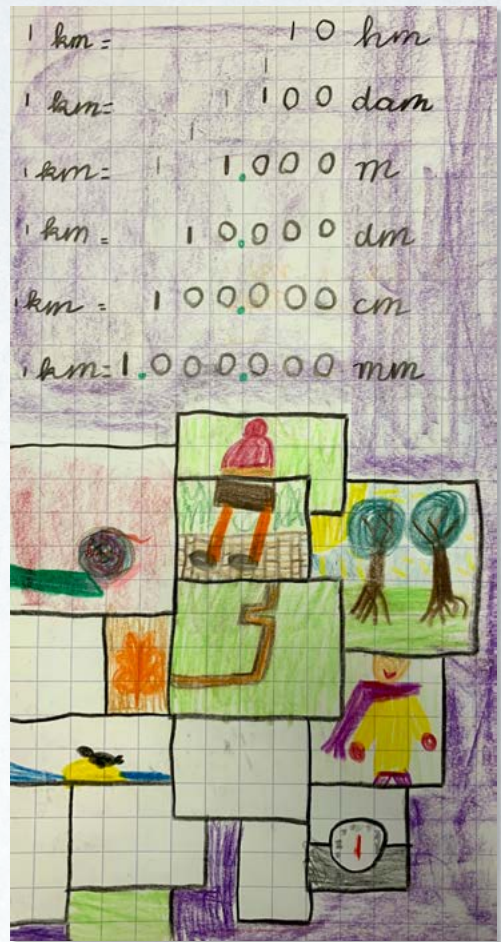
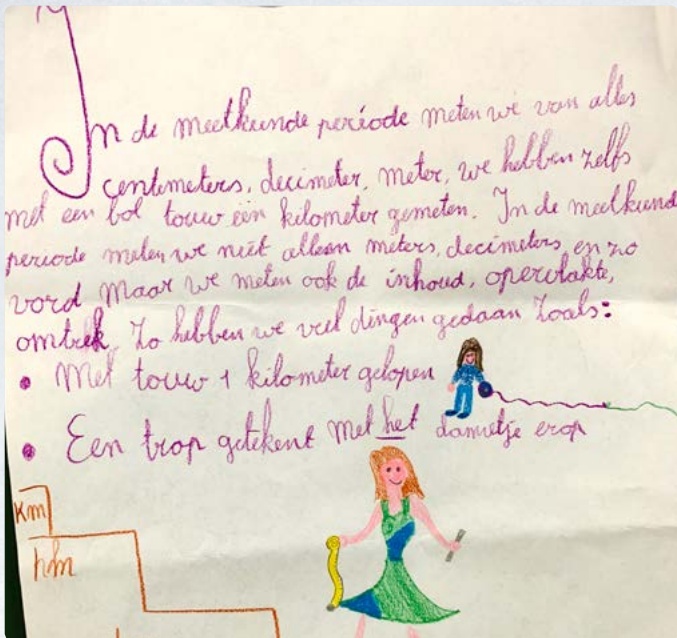
Doei!

Noralie, Armin en Zahra

Uit de bovenbouw: Meetkunde

Een bijdrage van klas 4

Gezocht: Grafisch vormgever

Wij zijn op zoek naar een enthousiaste vormgever (m/v) die ons team kan versterken! Wilt u ons ondersteunen in de opmaak van onze digitale schoolkrant en bent u bekend met Adobe InDesign en Photoshop, stuur ons dan een berichtje:

vrijemare@vrijeschool-almere.nl

Redactie: Guido van der Vorst
Helga van Muijen

vrijemare@vrijeschool-almere.nl